

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Β΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

α. Λ

β. Λ

γ. Σ

δ. Λ

ε. Σ

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Η νοηματική σύνδεση των δύο πρώτων παραγράφων του Κειμένου 1 βασίζεται στην αντίθεση. Στην πρώτη παράγραφο παρουσιάζονται οι ευεργετικές συνέπειες της ελευθερίας λόγου του τύπου για το άτομο και την κοινωνία, ενώ στη δεύτερη οι κίνδυνοι που προκύπτουν για άλλα ανθρώπινα δικαιώματα από την κατάχρηση της ελευθερίας αυτής. Η επιλογή αυτή βοηθά τον αναγνώστη να σχηματίσει σφαιρική άποψη στο θέμα της ελευθεροτυπίας και να αναπτύξει τον σχετικό προβληματισμό του. Παράλληλα, με την αντίθεση τονίζεται το δεύτερο σκέλος, η κατάχρηση της ελευθερίας του λόγου, θέμα που επικρατεί και στο υπόλοιπο τμήμα του κειμένου. Έτσι, με την αντίθεση ενισχύεται η συνεκτικότητα του κειμένου.

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Οι ερωτήσεις που χρησιμοποιεί η συγγραφέας στην 3^η παράγραφο του Κειμένου 1:

- «Όμως τι γίνεται όταν σχολιάζονται ως προσωπικότητες και μάλιστα με βάνουσο τρόπο;»
- «Όταν τα τηλεοπτικά και δημοσιογραφικά συνεργεία εισβάλλουν στις οικογένειές τους και με χαρακτηριστική ευκολία αποκαλύπτουν στοιχεία του παρελθόντος τους, ιδιαίτερα ευαίσθητα και προσωπικά;»
- «Σε ποιον βαθμό μπορούν όλοι όσοι γράφουν ή εμφανίζονται στα τηλεοπτικά πάνελ να κρίνουν και να χαρακτηρίζουν χωρίς περιορισμούς και συνέπειες αυτούς που επέλεξαν να συμμετάσχουν στα εν λόγω παιχνίδια;»

Οι παραπάνω ερωτήσεις είναι ρητορικές και αποσκοπούν να υπογραμμίσουν με έμφαση και παραστατικότητα την κακώς νοούμενη ελευθεροτυπία και τα προβλήματα που δημιουργεί η παρέμβαση του τύπου σε θέματα της προσωπικής ζωής του ανθρώπου. Με τις ερωτήσεις εκφράζονται με μορφή επιχειρημάτων οι ενστάσεις που διατυπώνει η συγγραφέας για το γεγονός της προβολής εκπομπών τύπου ριάλιτι στο όνομα της ελεύθερης έκφρασης. Επίσης, δημιουργούνται ερεθίσματα προβληματισμού για τον/την αναγνώστη/-τρια. Τέλος, η τοποθέτηση των ερωτήσεων στο τέλος της παραγράφου δημιουργεί ομαλή νοηματική μετάβαση στην «απάντηση» που βρίσκεται στην αρχή της επόμενης: «Από τα παραπάνω ερωτήματα γίνεται φανερό ότι δεν μπορεί στον βωμό της ελευθερίας του τύπου να θίγονται άλλα δικαιώματα».

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Οποιαδήποτε διαπίστωση από τους/τις μαθητές/-τριες θεωρείται αποδεκτή, εφόσον μπορεί να συσχετιστεί/ τεκμηριωθεί με στοιχεία/ χωρία του κειμένου, χωρίς να δίνεται με τρόπο αυθαίρετο.

Ενδεικτικοί άξονες της απάντησης:

Το συλλογικό ποιητικό υποκείμενο ζει μια διαρκή «συμφορά» (στίχος 1). Τα μέλη της ομάδας του «εμείς» είναι αδύναμοι, γιατί τους λείπει η επιμονή και η πραγματική γενναιότητα. Το θάρρος, η τόλμη, η αποφασιστικότητα και η ελπίδα που αντλούν από τα πρώτα επιτυχημένα βήματα κάθε προσπάθειάς τους (στίχοι 3-5) εξανεμίζονται μόλις βρουν μπροστά τους εμπόδια, που τους γεμίζουν φόβο (στίχοι 6-8), μόλις έλθει η καθοριστική στιγμή για να αλλάξουν τη μοίρα τους (στίχοι 13-15). Καταφύγιό τους είναι η φυγή (στίχοι

16-17), αλλά αυτή εκφράζει και την πτώση τους· είναι στην πραγματικότητα ζωντανοί νεκροί, άξιοι μόνον του θρήνου των άλλων (στίχοι 18-21).

Οι μαθητές/τριες αναμένεται να παραθέσουν τις δικές τους επιλογές μπροστά σε κρίσιμες αποφάσεις ή σημαντικές στιγμές της ζωής τους, με βιωματικό και, ενδεχομένως, με εξομολογητικό τρόπο.